

ZŠ a MŠ Dolní Břežany	
Doloženo dne: 16.2.18	č. 91/2018
Druh:	Listů/Příloh: 8

**Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát**

STANOVISKO K PŘIPOMÍNKÁM

Čj. ČŠIS-464/18-S

Ředitelka školy **Základní škola a Mateřská škola Dolní Břežany** (dále „škola“), podala připomínky k inspekční zprávě Čj. ČŠIS-2487/17-S ze dne 22. prosince 2017 dle § 174 odst. 11 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Škola v připomínkách uvádí:

1. „*Předmětové komise se setkávají, vyučující konzultují formálně i neformálně všechny důležité otázky. Školský zákon nepředepisuje škole povinnost vést z těchto pracovních setkání písemné zápisy. Toto tvrzení není ničím podloženo, není srozumitelné. Za základní standard základního vzdělávání považujeme RVP ZV a školní vzdělávací program (ŠVP). Náš ŠVP byl inspekční skupinou vysoce oceněn jak v průběhu inspekce, tak při závěrečném rozboru se zřizovatelem. Tato skutečnost ale naopak v Inspekční zprávě téměř není uvedena.*“

Vyjádření České školní inspekce (dále „ČŠI“):

ČŠI v inspekční zprávě neuvádí, že škola má za povinnost vést zápis z pracovních setkání předmětových komisí. Poukazuje v ní na nesystematický vliv (přínos) těchto komisí na kvalitu vzdělávání, přitom předpokládá, že pokud škola vede zápisy z těchto pracovních setkání, odpovídají obsahu jejich jednání. Škola nedoložila, zda a jak pracuje se Standardy pro základní vzdělávání. Pravidelná práce s nimi nebyla patrná ani z průběhu hospitovaných hodin. Opatřením ministra školství mládeže a tělovýchovy, kterým se mění Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání Čj. MŠMT 1236/12-22, byly do Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (dále RVP ZV) doplněny Standardy pro základní vzdělávání. Standardy jsou vytvořeny pro základní úroveň, stanoví tedy minimální hranici toho, co musí žák na konci 5. a 9. ročníku základní školy znát a umět. Je proto žádoucí, aby školy standardy při vyhodnocování plnění školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (dále ŠVP ZV) využívaly.

V inspekční zprávě na str. 3 je uvedeno, že ŠVP ZV je v souladu s příslušným RVP a že škola vhodně obohacuje vyučování aktivitami rozšiřujícími učivo (např. přednášky, besedy, divadelní představení, Dolnobřežanský vědecký jarmark).

2. *Tvrzení, že systém řízení a kontroly ZŠ je funkční jen částečně, je nesrozumitelné, neověřitelné, vágní a není zřejmé, o co se opírá, tj. v čem konkrétně systém není funkční, z takto formulovaného závěru také není zřejmé, zda je systém funkční např. z 20 % nebo např. 90 %.*

Vyjádření ČŠI:

ČŠI poukazuje na skutečnost, že zmíněná věta je v inspekční zprávě použita k uvození celého odstavce. Inspekční zjištění související s hodnocením kvality řízení základní školy jsou konkretizována v následujícím textu inspekční zprávy. K některým těmto zjištěním škola podala připomínky. Vyjádření ČŠI k nim jsou uvedena níže v textu tohoto Stanoviska k připomínkám.

3. *Zákonní zástupci podávali písemnou přihlášku svého dítěte do třídy s rozšířenou výukou. Před rozřazováním žáků do tříd byli rodiče mailem vyzváni, aby potvrdili, zda trvá jejich zájem. Svůj zájem tedy opět písemně (mailem) potvrdili. Někteří rodiče naopak odpověděli, že už zájem o zařazení dítěte do třídy s rozšířenou výukou nemají. Tito žáci byli zařazeni do běžné třídy. Všechny tyto skutečnosti byly opakovaně sděleny i doloženy vedoucí inspekčního týmu. K rozporu s právním předpisem rozhodně nedošlo, forma souhlasu ve vyhlášece není specifikována.*

Vyjádření ČŠI:

K zařazování žáků do třídy s rozšířenou výukou matematiky a přírodovědných předmětů ve školním roce není nutný písemný souhlas zákonného zástupce žáka. Vyjádření zájmu (podáním přihlášky) o zařazení žáka do uvedené třídy a jeho potvrzení v e-mailové komunikaci zákonných zástupců se školou je svou podstatou vyjádřením souhlasu, který požaduje právní předpis.

4. *„Nepřesné tvrzení. Ústav Život je věda, z. ú. (vzdělávací ústav založený Obcí Dolní Břežany - zřizovatelem školy) organizuje, zajišťuje a nabízí celou škálu vzdělávacích, zájmových a sportovních aktivit pro všechny žáky školy. Jednou z řady těchto aktivit jsou i odborné kurzy (matematická logika atd.), kterých využívají žáci zařazení ve třídách s rozšířenou výukou. Ve škole probíhá tedy vzdělávání podle ŠVP doplněné o pestrou nabídku vzdělávacího ústavu.“*

Vyjádření ČŠI:

Škola zjištění ČŠI upřesňuje, nevyvrací. ČŠI zmínila v inspekční zprávě činnost Ústavu Život je věda, z. ú. (dále Ústav) v souvislosti se zjištěním, které se týkalo tříd s rozšířenou výukou a dalších skutečností souvisejících s činností školy (vedení školní dokumentace apod.). ČŠI přísluší hodnotit činnosti škol a školských zařízení zařazených v rejstříku škol a školských zařízení. Takovým subjektem Ústav není.

5. *„Vedení školy nastavilo systém řízení a koordinace vzdělávání na půdě školy tak, aby byl systém především účelný, důsledný, důvodný, funkční a efektivní.“ Nesouhlasí s hodnocením ČŠI, že se nedůsledně odlišují aktivity Ústavu a vzdělávací činnosti ZŠ odráží v neúčelně vedené dokumentaci ve školních rocích 2016/2017 a 2017/2018. Výukové hodiny těchto vzdělávacích kurzů jsou nesprávně uvedeny v rozvrzích vyučovacích hodin ZŠ, obsah kurzů je bezdůvodně zapisován do některých třídních knih ZŠ.*

Vyjádření ČŠI:

Dokumentaci školy (rozvrhy, třídní knihy) hodnotí ČŠI jako neúčelně vedenou, neboť ji posuzuje podle účelu, který dle § 28 školského zákona uvedená dokumentace má. Hodnocení vzdělávání probíhá ve vztahu k příslušným školním vzdělávacím programům. Rozvrhy hodin proto mají obsahovat rozvrhy vyučovacích hodin dle ŠVP ZV, obdobně třídní knihy údaje o poskytovaném vzdělávání dle ŠVP ZV a jeho průběhu. Uvádění nesouvisejících údajů v povinné dokumentaci školy (o aktivitách Ústavu) není účelné a odlišení aktivit Ústavu a vzdělávací činnosti školy v dokumentaci není zřetelné.

6. *„Nerozumíme, o jaká zjištění, skutečnosti a podklady se tvrzení v těchto dvou odstavcích opírají. Případné zastoupení pracovníka ústavu pedagogem školy (který má právě volnou hodinu nebo mu už vyučování dle jeho rozvrhu skončilo), není v rozporu se zákonem o pedagogických pracovnících (který uvádí, že pedagogický pracovník má právo si výkon jiné práce než přímé pedagogické činnosti sám rozvrhnout a vykonávat ji na místě, které si sám určí - paragraf 22a, odst. 3). Ředitelka školy svým učitelům nestanovila žádné povinnosti nad rámec zákona o pedagogických pracovnících (paragraf 22a). Zda učitel ve své volné hodině, popř. po skončení doby stanovené rozvrhem a po splnění všech dalších povinností vyplývajících z paragrafu 22a, odst. 1 a 2, odejde ze školy domů nebo pracuje pro jinou právnickou osobu, je zcela na jeho rozhodnutí.“*

Vyjádření ČŠI:

Jedna pracovnice školy dne 10. 10. 2017 vyučovala ve třídě II. C (druhý ročník) čtvrtou vyučovací hodinu anglický jazyk. Podle učebního plánu ŠVP ZV žáci druhého ročníku nemají vyučovací předmět anglický jazyk či anglický jazyk konverzace. Je tedy zřejmé, že 4. h ve třídě II. C pedagogický zaměstnanec školy ne vyučoval předmět dle ŠVP ZV, ale vedl kurz Ústavu (podle „rozvrhu hodin kurzu“ v uvedenou dobu ve třídě II. C probíhala výuka anglického jazyka konverzace). Dle Vnitřního řádu učitelé základní školy mají stanoven začátek a konec pracovní doby, kdy jsou povinni být na pracovišti („pravidelně 20 minut před svou první vyučovací hodinou a nejméně 30 minut po splnění denní přímé pedagogické činnosti; dále jsou povinni v úterý počítat s pracovní dobou do cca 16 hodin“- předmětný den 10. 10. 2017 připadl na úterý). Dle § 22a zákona o pedagogických pracovnících koná pedagog v pracovní době přímou pedagogickou činnost nebo s ní související práce. V době, kdy má pedagog pobývat dle Vnitřního řádu pro učitele na pracovišti (tj. ve výše vymezené pracovní době), musí konat buď přímou pedagogickou činnost, nebo práce s přímou pedagogickou činností související. Je zřejmé, že v uvedený den a hodinu pracovnice v pracovní době místo práce pro školu konala práci pro jiného zaměstnavatele (Ústav Život je věda, z. ú.).

7. *„Na webu školy se začátkem školního roku jednalo o doplňující organizační sdělení, které rodičům (na jejich četné dotazy) poskytovalo informaci, kdy jejich dětem končí vzdělávání v naší škole, aby jim mohli organizovat odpolední zájmové aktivity a tréninky. Tuto informaci tedy naopak považujeme za jasnou a uvádět rodičům něco jiného by naopak bylo zavádějící a nerelevantní“.*

Vyjádření ČŠI:

ČŠI podle školského zákona hodnotí vzdělávání podle ŠVP ZV, a proto rozlišuje mezi vzděláváním podle ŠVP ZV a vzdělávacími aktivitami Ústavu, které nejsou vzděláváním podle ŠVP ZV. Činnost školy je vymezena školským zákonem a prováděcími a souvisejícími předpisy. Informace na webových stránkách školy jednoznačně neodlišují vzdělávací kurzy Ústavu Život je věda, z. ú. od výuky základní školy, nerespektují výše uvedený fakt, že vzdělávací aktivity Ústavu nejsou vzděláváním podle ŠVP ZV. Vzdělávací aktivity Ústavu jsou placené (je vybíráno školné). Na základě zveřejněných informací, kdy jsou vzdělávací kurzy Ústavu prezentovány jako odpolední výuka školy, lze tuto informaci chápat tak, že vzdělávání ve veřejné škole je poskytováno za úplatu, což by bylo v rozporu se zásadou bezplatného vzdělávání stanovenou školským zákonem.

8. *„Tato situace zatím nenastala. Nastane-li, bude funkčně a v souladu se zákonem řešena. Kontrolní orgán klade na školu požadavky nad rámec zákona, škola není povinna řešit a upravovat situace, které zatím nastaly, a je spekulativní, zda a kdy vůbec nastanou. Jedná se spekulativní názor kontrolního orgánu. Škola plní všechna ustanovení § 1 vyhlášky o základním vzdělávání (č.48/2005 Sb.), který upravuje organizaci vzdělávání.“*

Vyjádření ČŠI:

ČŠI uvádí, že škola nemá nastavena jednoznačná pravidla pro případ, že by se žáci zapsali do kurzu Ústavu činností v něm neúčastnili a chtěli volnou hodinu trávit ve škole (zejména kde by případně pobývali, jak by byl zajištěn dohled apod.). Škola oponuje, že tato situace dosud nenastala. Škola nemůže ovlivnit, zda takový případ nastane, nebo nestane, neboť zákonní zástupci mají ve věci vzdělávání jejich dětí v kurzu Ústavu sepsanou smlouvu právě s Ústavem, nikoli se školou.

ČŠI poukazuje na skutečnost, že principy bezpečnosti a ochrany zdraví žáků vycházejí z prevence, předvídání, vyhodnocování rizik a nastavení takových opatření, aby bezpečnostní rizika byla eliminována. Oblast bezpečnosti a ochrany zdraví je založena na vytváření preventivního systému opatření. Tento systém vychází z předpokladu, že by předvídatelné situace mohly nastat (nelze čekat, až k ohrožení bezpečnosti žáků dojde). Škola nedoložila (a ani v připomínkách neuvádí), jak je na uvedenou situaci připravena.

9. *Škola nesouhlasí se zjištěním ČŠI, že při přijímání k základnímu vzdělávání pro školní rok 2017/2018 nepostupovala v souladu s požadavky školských právních předpisů. Domnívá se, že podmíněním přijetí uchazečů z „nespádové oblasti“ ověřením jejich matematických a jazykových předpokladů, nebyla porušena zásada rovného přístupu žáků ke vzdělávání. Dále nesouhlasí s hodnocením, že Kritéria přijímání nebyla transparentní (absence bodového systému) a že tímto poskytla zákonným zástupcům budoucích žáků nepřesné a neúplné informace. Odkazuje se na námítky, které podala k bodu 4 protokolu o kontrole Čj. ČŠIS-256/18-S.*

Vyjádření ČŠI:

Škola hovoří o přijímání do tříd s rozšířenou výukou (ČŠI však v souladu s právními předpisy kontrolovala přijímání k základnímu vzdělávání - zápis k povinné školní docházce) a poukazuje na to, že uchazeči žádný test nevypracovávali. Není rozhodující, jakým termínem je označena činnost, kterou uchazeči konali v rámci zápisu k povinné školní

docházce, tj. zda uchazeči konali test, nebo se účastnili ověření matematických a jazykových předpokladů. Rozhodující je reálná podstata zjištěného stavu, resp. stanovení chybných „Kritérií pro přijímání dětí do 1. ročníku ZŠ“, podle kterých ředitelka školy rozhodovala o přijetí/nepřijetí nespádových dětí. Ověřování matematických a jazykových předpokladů obsahovalo úlohy, které dílem tvoří prvky ověřování školní zralosti, dílem pak úlohy vyžadující zvládnutí základů předmatematické gramotnosti (např. porovnávání množství, méně/více, o jednoho více/méně, o kolik?). Připomínka školy, že na ověřování matematických a jazykových předpokladů se dítě nemůže připravit, neodpovídá skutečnosti, rozvíjení ověřovaných dovedností je součástí vzdělávání v mateřské škole, jak vyplývá z Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání, podle kterého jsou mateřské školy povinny vytvářet školní vzdělávací program. ČŠI neuvádí, že dítě s vrozenými studijními předpoklady nemůže vzejít z jakéhokoli prostředí. ČŠI odkazuje na Doporučení veřejné ochránkyně práv - Rovný přístup k povinné školní docházce 2017, ve kterém je v bodě 6.2 poukázáno na úskalí nepřímé diskriminace spojené s využitím ověřování školní zralosti jako kritéria pro přijetí - zápisu k povinné školní docházce. Ověřování matematických a jazykových předpokladů mělo v případě kontrolované školy obdobný charakter. Škola se uvedeným doporučením v analogickém případě neřídila, nepostupovala tedy tak, aby s jistotou vyloučila riziko byť i „jen“ nepřímé diskriminace. Za transparentní kritéria ČŠI považuje např. taková kritéria (nikoli však v souvislosti se zápisem k povinné školní docházce, kdy se uchazeči nesprávně podrobují činnosti ověřující jejich předpoklady pro vzdělávání, viz výše), kdy předem uchazeč ví, kolik bodů může maximálně získat, jaký je nejnižší počet bodů, při němž uspěje a jak bude postupováno v případě, že více uchazečů dosáhne stejného počtu bodů.

10. *„Zde zcela chybí důležitá informace, že škola po mnoho let nad rámec svých povinností organizuje tři kola okresních olympiád (ČJ, AJ, biologie).“*

Vyjádření ČŠI:

Škola požaduje v odstavci o výuce cizích jazyků zmínit pořádání okresních kol olympiád z AJ, ČJ a biologie. Uvedení pořádání olympiád z ČJ a biologie v odstavci o vzdělávání v cizích jazycích není smysluplné. Není také zřejmé, jaký je přínos pořádání okresních kol pro podporu jazykové nebo jiné gramotnosti žáků školy, kteří se těchto okresních kol nezúčastní. ČŠI hodnotí vzdělávání žáků školy podle příslušného ŠVP ZV.

11. *„Ve třídách s rozšířenou výukou jsou schopnosti a výkony žáků poměrně vyrovnané, potřeba diferenciací výuky je zde výrazně nižší, než v běžných třídách.“*

Vyjádření ČŠI:

Poměrně vyrovnané schopnosti a výkony žáků neznamená totéž co stejné schopnosti a výkony žáků. ČŠI při hodnocení vychází ze zásady zohledňování vzdělávacích potřeb. Tato zásada se uplatňuje ve vztahu ke každému žákovi, neboť cílem vzdělávání je maximální rozvoj každého žáka. V tomto kontextu ČŠI hodnotí individualizaci a diferenciaci výuky ve vztahu ke všem žákům, tedy i k žákům ve třídě s rozšířenou výukou některých předmětů.

12. *„Základní a bazální povinnosti ředitelky školy je zajistit provoz všech součástí školy. Ředitelka důrazně preferuje kvalifikované pedagogy a jejich hledání věnuje opravdu nezměrné úsilí (ve škole působí cca 70 pedagogů). V situaci, kdy podle různých odhadů chybí ve školství 4 až 7 tisíc pedagogů však někdy musí upřednostnit povinnost především*

zajistit provoz školy. Vedoucí učitelka MŠ nesouhlasí s tvrzením o absenci metodického vedení pedagogů MŠ. Ona sama je plně kvalifikovaná a kontrolními pracovníci byla naopak opakovaně chválena (a to i za přítomnosti ředitelky školy) za řízení pedagogického procesu i metodické vedení učitelek.“

Vyjádření ČŠI:

Do hodnocení metodického vedení učitelek se v inspekční zprávě promítají zjištění z průběhu vzdělávání, z nichž vyplývá, že metodické vedení pedagogů (zejména nekvalifikovaných) ve vztahu k pedagogickému procesu není dostatečně účinné. Nedostatečné metodické vedení se projevovalo méně účinnou frontální formou vzdělávání (děti měly malý prostor pro vlastní rozhodování a iniciativu), nepřizpůsobením některých činností věku dětí (pro nejstarší děti byly jednoduché a pro děti nejmladší věkové skupiny byly časově nebo stupněm obtížnosti nepřiměřeně náročné), jen částečným naplňováním vzdělávacích záměrů směřujících k podpoře zdraví a zdravého životního stylu (ve většině tříd byly zařazeny jen relaxační pohybové aktivity nebo pohybové hry s prvky dramatizace a prožitkového učení, tedy bez výrazného fyziologického účinku) a nediferencováním délky odpoledního odpočinku podle potřeb dětí (dětem s nižší potřebou spánku nebyly nabízeny klidové aktivity mimo lůžko).

13. *Škola nesouhlasí s hodnocením, že pro děti s odkladem povinné školní docházky, stejně jako v případě ostatních dětí, nejsou stanoveny záměry k individuální podpoře. Uvádí, že byly ČŠI předloženy.“*

Vyjádření ČŠI:

Záměry individuální podpory dětem s odkladem povinné školní docházky ke dni inspekce vyhodnoceny nebyly. Žádný jiný dokument, který by tyto údaje obsahoval, ČŠI nebyl předložen.

14. *Nesouhlasí s tvrzením, že „Nedostatky zjištěné při předchozí inspekční činnosti byly odstraněny pouze částečně (škola uvedla do souladu ŠVP PV s příslušným rámcovým vzdělávacím programem, přetrvává zejména riziko v personálním zajištění MŠ a nedostatky v pedagogickém vedení).“ Upřesňuje odkazem na připomínku týkající se nedostatků v pedagogickém vedení MŠ.*

Vyjádření ČŠI:

K této připomínce je vyjádření ČŠI uvedeno výše (bod 12).

15. *Nesouhlasí se závěrem, že „Systém řízení a kontroly ZŠ není zcela funkčně nastaven“. Uvádí, že „Tento závěr je nesrozumitelný, neověřitelný a není zřejmé, o co se opírá. Z takto formulovaného závěru také není zřejmé, zda je systém funkční např. z 20 % nebo např. 90 %.“*

Vyjádření ČŠI:

K této připomínce je vyjádření ČŠI uvedeno výše (bod 2).

16. *Nesouhlasí s tvrzením, že se „V pedagogickém vedení školy se negativně projevuje málo účinná kontrola kvality vzdělávacího procesu.“ Uvádí, že „Z tohoto závěru*

nevyplývá, o co a o který podklad kontrolní skupina tento závěr se opírá. Z takto formulovaného závěru také není zřejmé, do jaké míry je kontrola kvality pedagogického procesu funkční nebo nefunkční.“

Závěr vyplývá z komplexního hodnocení podmínek i průběhu vzdělávání uvedeného v inspekční zprávě (viz bod 1 Stanoviska k připomínkám). Souhrnný report z hospitací, který ČŠI využívá při hodnocení škol a školských zařízení, dokládá, že právě v oblasti metod a forem výuky byly v základní škole málo využívány metody podporující kreativitu žáků a metody, při nichž by žáci sami „objevovali“ nové poznatky, využívání didaktické techniky nebylo vždy účinné, málo bylo využíváno propojení znalostí a dovedností s reálnými situacemi a aktivizace žáků (v jedné třetině hodin byl aktivní především učitel, méně již žáci). Také poskytování zpětné vazby (hodnocení a sebehodnocení žáků) a diferenciací výuky, která by vedla k tomu, aby každý žák mohl zažít ve škole úspěch, nebyly dostačující. Zjištění ze souhrnného reportu průběhu vzdělávání v mateřské škole jsou uvedeny výše (bod 12).

17. *„Nesouhlasíme s tvrzením: nedostatky v pedagogickém vedení MŠ (viz odůvodnění na str. 20).“*

Vyjádření ČŠI:

K této připomínce je vyjádření ČŠI uvedeno výše (bod 12).

18. *Škola se odkazuje se na připomínky uvedené v bodech 1, 2 a 12.*

Vyjádření ČŠI:

K této připomínce je vyjádření ČŠI uvedeno výše (body 1, 2 a 12). ČŠI navíc vychází z premisy, že cílem každé školy by měl být trvalý rozvoj, tedy i neustále zlepšování podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání.

19. *„Škola i školka je nadstandardně vybavena, to konstatuje i Inspekční zpráva.“ Nesouhlasí s doporučením ČŠI ke zkvalitnění materiálních podmínek pro vzdělávání dětí v některých třídách MŠ (dětské stolky) a ve školní jídelně (židle k jídelním stolům) s ohledem na antropometrické předpoklady dětí a žáků.*

Vyjádření ČŠI:

Dobré materiální podmínky jako celek neznamenaají, že je nelze v jednotlivých oblastech zlepšit. Z textu inspekční zprávy vyplývá, že chybí účelné využívání vybavení některých tříd MŠ s ohledem na individuální potřeby jednotlivých dětí (dětské stoly) a žáků (židle v jídelně ZŠ). Toto doporučení ČŠI má vazbu na § 29 odst. 1 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, podle kterého jsou při vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech a při poskytování školských služeb školy a školská zařízení povinny přihlížet k základním fyziologickým potřebám dětí a žáků a vytvářet podmínky pro jejich zdravý vývoj. Není-li mateřská škola a školní jídelna vybavena nábytkem odpovídajícím fyziologickým potřebám dětí a žáků (zjištění ČŠI), koresponduje doporučení ČŠI zkvalitnit toto materiální vybavení s uvedeným požadavkem školského zákona.

V Praze dne 16. 2. 2018

Mgr. Hana Havelová, v. r.
školní inspektorka